

**EĞİTİM YÖNETİMİ ALANINDA DOKTORA
TEZLERİNDEKİ ÖNERİLERİN UYGULANABİLİRLİK
VE UYGULANMA DÜZEYLERİ KONUSUNDA
YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ**

Muammer ERGÜN

**Hacettepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Eğitim Bilimleri Anabilim
Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı İçin**

Öngördüğü

DOKTORA TEZİ

olarak hazırlanmıştır.

Ankara

Haziran - 1999

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalında DOKTORA TEZİ Olarak kabul edilmiştir.

Başkan
Prof. Dr. Aytac AÇIKALIN

Üye
Prof. Dr. Hüseyin BAŞAR

Üye
Prof. Dr. Yüksel KAVAK

Üye
Doç. Dr. Servet ÖZDEMİR

Üye
Yrd. Doç. Dr. Yusuf BADAĞAN (Danışman)

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../19...

Prof. Dr. İbrahim Tanyeri

Enstitü Müdürü

ÖZET

Bu çalışmada, Türkiye'deki üniversitelerde Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi (EYTPE) alanı ile ilgili doktora tezlerinin neler olduğu ve üniversitelere göre dağılımı tespit edilmeye çalışılmıştır. Tez konularının ilgili olduğu örgütlerin üst düzey yöneticilerinin bu çalışmalardan haberdar olma düzeyleri belirlenmiştir. Adı geçen çalışmalarda geliştirilen önerilerin uygulanabilirlik derecesi ile yine bu önerilerin uygulanma derecesi hakkındaki görüşlerinin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

Türkiye'de 1996 yılında eğitim öğretim faaliyeti yürüten 56 üniversitenin onsekizinde EYTPE bölüm veya anabilim dalı vardır. Bu 18 üniversitenin 14'ünde 1983-1996 yılları arasında EYTPE ile ilgili toplam 153 doktora tez çalışması yapıldığı saptanmıştır.

Bu araştırmanın evrenini, çalıştıkları kurumlar hakkında doktora çalışması yapılan örgüt üst düzey yöneticileri oluşturmaktadır. Bunlar; Milli Eğitim Bakanlığı, Bankalar, Bakanlıklara Bağlı Kuruluşlar, Özel Kuruluşlar, Yükseköğretim Kurumlarıdır. Örneklem ise, adı geçen örgütlerin 73 biriminde görev yapan 155 yöneticiden oluşmaktadır.

Elde edilen bulgulara göre, yöneticilerin, araştırmalardan haberdar olma düzeyinin "az" olduğu ,deneklerin bu konudaki görüşlerinin "görev yaptıkları kurumlara" ve "mezun oldukları alanlara" göre farklılık gösterdiği, hizmetiçi eğitim programına katılanların katılmayanlara göre yapılan araştırmalardan daha fazla haberdar oldukları bulunmuştur.

Yöneticiler, araştırmalarda geliştirilen önerilerin uygulanabilirlik düzeylerini "orta" olarak belirtmişlerdir. Yöneticilerin görüşleri arasında "görev yaptıkları kurumlara" , "öğrenim düzeylerine" ve "mezun oldukları alanlara" göre anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Deneklerin öğrenim düzeyi arttıkça, önerileri daha çok uygulanabilir buldukları saptanmıştır. Yönetim alanından mezun olan denekler, diğer deneklere göre önerilerin uygulanabilirlik düzeylerini daha yüksek bulmuşlardır.

Yöneticiler, araştırmalarda geliştirilen önerilerin kurumlarıyla ilgili olanların “orta” düzeyde uygulandığını belirtmişlerdir. Yöneticilerin bu konudaki görüşleri arasında uygulanma düzeylerinin “görev yaptıkları kurumlara” ve “görev ünvanlarına” göre farklılık olduğu ortaya çıkmıştır.

İstatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte öğrenim düzeyi yüksek olanların düşük olanlara göre, hizmetiçi eğitim programına katılanların katılmayanlara göre önerilerin daha yüksek düzeyde uygulandığını belirttikleri ortaya çıkmıştır.

Yöneticilerin “araştırmalardan haberdar olma düzeyleri” ile “geliştirilen önerilerin uygulanabilirlik ($p=.042$) ve uygulanma düzeyleri ($p=.018$)” hakkındaki görüşleri arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Benzer biçimde, yöneticilerin, “önerilerin uygulanabilirlik düzeyleri” hakkındaki görüşleri ile “önerilerin kurumlarda uygulanma düzeyleri” hakkındaki görüşleri arasında pozitif yönde .001 düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Araştırmalar sonucunda, yöneticiler önerilerin kurumlarında uygulanmasına en büyük engel olarak “kurumlarında çalışan personelin önerileri uygulayabilecek nitelikte olmaması”nı göstermişlerdir.

SUMMARY

This work has attempted to identify researches prepared in Turkish Universities as doctoral theses in the area of Education Administration, Supervision, Planning and Economics of Education (EASPEE) in terms of distribution according to university, the knowledge levels of the upper level administrators concerning the subject area of these works, the degree of applicability of the developed suggestions, and opinions about the application of these suggestion.

It has been established that one hundred and fifty-three doctoral theses were carried out in fourteen out of eighteen EASPEE departments in Turkey's fifty-six universities between the years of 1983-1996.

The upper level administrators which doctoral theses were done about their organization have become the population of this study. These organizations include; The Ministry of National Education, Banks, organizations bound to the ministry, private organizations and Higher Education Association. A survey was carried out to collect data from one hundred and fifty-five administrators in these seventy-three organizations.

According to the results , it was found that the knowledge level of the administrators on the awareness level for the Ph.D studies done for their organizations was 'little' some statistically significant differences were found in terms on "type of organizations" and "being attended to an in-service training course or not".

In the studies, the administrators determined the applicability levels of the suggestions as 'medium'. A statistically significant difference was found according to the "type of organization", "education level" and "field of graduation" of the respondents.

The respondents stated that suggestions concerning their organizations were implemented at "medium" level. It was also found that there were statistically significant differences among the opinions of the administrators of the application

level of the suggestions according to "type of organizations" and "job title" on the respondents.

Alongside the difference between those of a high education level and those of a low education level, a statistically significant difference was found between those who had received in-service training and those who had not, in that the former group carried out the suggestions to a greater degree.

A positive relation was found of the administrators' suggestions between the "level of knowledge concerning the research" and the applicability ($p= 0.042$) and level of application($p=0.018$).

Similarly, there found a positive correlation between the opinions of the administrators on "the applicability level" and "the level of application" of the suggestions at .001 probability level.

In conclusion, the largest obstacle in the implementation of the suggestions was shown to be " the personnel working for the organizations lacking the ability to carry out the suggestions".